

Korterelamute elektripaigaldise üleviimine pingesüsteemile 3x230/400 V

Kõige ohtlikumateks elektripaigaldisteks Eestis on kahtlemata Tallinna linnaosades (Põhja-Tallinn, Kesklinn, Kristiine ja Lasnamäe) vanal pingesüsteemil 3x220 V olevad korterelamute, eramute ja mõnede ärihoonete süsteemid.

Elektripaigaldise vananemine kipub jääma muude hoone osade remondi ja hoolduse kõrval kahe silma vahele. See amortiseerub aja jooksul, samuti on suurenenud majapidamises kasutatavate seadmete võimsus. Seetõttu pole korterelamu vananenud elektripaigaldis enam piisavalt ohutu. Valdav osa neist korterelamutest on vanemad kui 60 aastat. Nende ehitamise ajal kehtinud ohutusnormid ja -tingimused elekritöödele erinevad praegustest (fotot 1). Uued jaotusseadmed võtavad kaks korda vähem ruumi ja on visuaalselt korrektse välimusega (fotot 2). OÜ Elektrilevi on ehitanud suures osas paralleelselt uue elektrivõrgu pingel 3x230/400 V. Sellega on loodud tarbijatele võimalus ühendada oma korterelamu uue elektrivõrguga ja luua tarbimiseks samasugused tingimused teistega.

Vajalikud toimingud elektripaigaldise uuendamisel

Tehnilised tingimused. Elektrilevi OÜ-le esitatakse liitumistaotlus elektri tarbimiseks vajalike tingimuste saamiseks. Tehniliste tingimustega määratakse, millist võimsust ja millistel tingimustel saab hoones tarbida. Vana maja renoveerimisel võib osutuda vajalikuks suurendada peakaitset. Siis tuleb peakaitse ampereid võrguettevõtte Elektrilevi OÜ käest juurde osta. Tehnilised tingimused on aluseks elektriprojekti koostamisel.

Foto 1. Kortere lamu jaotuskeskus enne uuendamist

Elektriprojekt. See koostatakse lähtudes tellija soovidest ja elekritööde normidest. Elektriprojekteerimisega võivad tegeleda kõik elekritööde luba omavad füüsilised ja juriidilised isikud. Tegemist on vastutusrikka ja kogemuste pagasit eeldava tegevusega. Seetõttu on projekteerija valik ka tellijale üks vastutusrikkamaid toiminguid. Elektriprojekti alusel saab korraldada elekritööde hanget ehk hinnapakumiste küsimist.

Elektrimaterjalid. Korrektselt koostatud projekti üheks osaks on vajalike materjalide loend ehk spetsifikatsioon. Materjalide valikul peaks arvestama ka elekritööde teostaja kogemustega.

Elekritööde teostaja. Erinevate kogemuste ja võimalustega elekritööde ettevõtjaid ja elektrikuid on palju. Väiksemad/uuemad ettevõtjad pakuvad töid ehk odavamalt, kuid selle taga võib olla kogema-

Foto 2. Kortere lamu uus jaotuskeskus

tus või ümbrikupalgad, pikaajaline turul tegutseja annab tehtule kindla garantii. Paremad ettevõtjad pakuvad oma töödele vastutuskindlust. Tööde organiseerimise teeb keerukaks, et ei tohi samal ajal teha pikki elektrikatkestusi. TERA AS-i tööde mahust moodustavad olulise osa ühelt pingesüsteemilt teisele üleminekuga seotud elektritööd. Valiku tegemine jääb tellijale.

Kasutuselevõtule eelnev elektripaigaldise tehniline kontroll.

Mistahes elektripaigaldise käikuandmiseks on vaja teha eelnev tehniline kontroll, teostada elektrotehnilised kontrollmõõtmised ja vormistada vajalik teostusdokumentatsioon.

Olulised tegevused kinnisvara omanikele elektripaigaldise uuendamisel

- Korteriühistu üldkoosolekul või kaasomanike ühisel otsusel elektripaigaldise renoveerimisotsuse langetamine, sh korteriomanike ja korteriühistu vastastikused kohustused korteri elektripaigaldise ümberehituse osas.
- Elektriprojekti hanke korraldamine ja projektis tellija rolli täitmine.
- Elektritööde hanke korraldamine ja uue elektripaigaldise ehitus ning vana elektripaigaldise demontaaž kuni korterisisestuseni.
- Korteri elektripaigaldise ümberehitus, selle kontrollmõõtmine ja ühendamine uuega, mille korraldab korteriomanik koostöös korteriühistu juhatusega.
- Renoveeritud elektripaigaldise tehnilise kontrolli teostamine, nõuetekohasuse tunnistuse väljastamine ja pingestamiseks vajaliku elektripaigaldise nõuetekohasuse teatise koostamine, uue elektripaigaldise pingestamine.

Ühised peaksid võtma kogu elektritöö korraga ette, sh korterisisestest elektripaigaldiste projekteerimine ja väljavahetamine – nii on mõistlikum ja soodsam. Kui ühistu üldkoosolek võtab vastu vajalikud otsused kontrollmõõtmiste suhtes, siis see distsiplineerib elanikke oluliselt, sest üldkoosoleku otsus kuulub täitmisele kohustuslikus korras.

Üleminekut ühelt pingesüsteemilt teisele kommenteerib Elektrilevi OÜ liitumiste juhtivspetsialist Kirill Rutto **Ületulek Tallinna uuele pingesüsteemile tõstab elektriohustust ja vähendab katkestusi**

Et vana pingesüsteem kujutab endast märkimisväärseid elektriohte ja põhjustab elektrikatkestusi, pakub Elektrilevi vana pingesüsteemi toitel olevatele klientidele võimalust liituda uue pingesüsteemiga. Liitumine on kliendi jaoks tasuta, küll peab aga maja elektripaigaldis vastama kehtivatele nõuetele.

Vana pingesüsteemiga elektrivõrgus on kasutatud kaableid, mille optimaalne eluiga on tänaseks ületatud. Kaabelliinid on vananenud ja nende isolatsioon ei vasta tänapäeva normidele. Sellised liinid on üheks suurimaks madalpinge elektrikatkestuste põhjustajateks Tallinna elanikele.

Kokkuvõtlikult on vana pingesüsteemi puudused järgmised:

- vana pingesüsteem ei võimalda kasutada 3-faasilisi elektriseadmeid, mis on valmistatud töötama nimipingel 400 V;
- vanas pingesüsteemis ei saa efektiivselt kasutada rikkevoolukaitsset, mis on hoone sise-elektripaigaldise väljaehitamisel või rekonstrueerimisel kohustuslik. See kaitseseade aitab tõhusalt vältida elektriseadmest saadavat elektrilöögi ohtu inimesele ning hoone süttimist elektrijuhtmetest;
- reeglina on vana pingesüsteemiga hoonete sise-elektripaigaldis vana, st. juhtmed on vanad ja suurel koormusel juhtme soojenemise tagajärjel ei pruugi isolatsioon vastu pidada ning tekkiv lühis võib põhjustada hoone süttimise;
- vana pingesüsteemiga võrgus on võimsuse läbilaskevõime 1,7 korda väiksem võrreldes uue pingesüsteemi võrguga;
- vana pingesüsteemiga võrgu tehniline kadu on suur, sest juhtmete ristlõiked on väikesed ja ei vasta tänapäevastele koormustele.

Vana pingesüsteemiga võrku Elektrilevi ei uuenda, likvideeritakse üksnes rikkeid. Seetõttu väheneb vana võrgu töökindlus ka edaspidi. Eelnenud põhjustest tingituna teeb Elektrilevi sihipäraselt tööd, et võimaldada klientidele üleminekut uuele pingesüsteemile (3x400 V), mis tagab klientidele korraliku elektrivarustuse ja -ohutuse. Vaata täiendavat infot www.elektrilevi.ee

Klienti uue pingesüsteemiga liituma ei saa me kohustada, kuid mõistagi on sel nii kliendi kui ka teiste mõjutatud tarbijate jaoks olulisi eeliseid.

Kuidas uue pingesüsteemiga liituda?

1. Liitumiseks tuleb esitada **Elektrilevi OÜ-le** liitumistaotlus ja uuendada hoone elektripaigaldis oma kuludega.
2. Liitumine on kliendi jaoks tasuta, küll aga peab kliendi ehitise elektripaigaldis vastama kehtivatele nõuetele, mida tõendab elektripaigaldise nõuetekohasuse tunnistus.
3. Elektrilevi väljastab tehnilised tingimused elektripaigaldise renoveerimiseks ja sõlmitakse liitumisleping.
4. Kliendile, kes soovib liituda uue pingesüsteemiga, on kõik plommide eemaldamise, taasplommimise ja vanade mittesobivate arvestite vahetusega seotud tööd tasuta.

Elektripaigaldise ehitamine, uuendamine ja edaspidine eksploateerimine ehk käit on Eesti Vabariigis reglementeeritud Elektriohustuseadusega, määruste ja standarditega. Nendest kinnipidamise riiklikku järelevalvet teostab Tehnilise Järelevalve Amet.

Kaunist ja ikka särtsakat saabuvat kevadet soovides!

Urmas Mahlapuu

TERA AS juhatuse esimees

Kinnisvara hooldusjuht IV

urmas@tera.ee